

Hvor meget påvirker klovsundheden ydelsen i din besætning?

En vedvarende systematisk indsats for at forbedre klovsundheden er afgørende for sundhed, velfærd og produktion i alle besætninger. Hvor meget det betyder i kroner og øre, kan beregnes med SimHerd.

Nøgletal for besætning 1 og 2		
Nøgletal	Besætning 1	Besætning 2
Antal årskøer	211	433
Race	SDM	SDM
Ydelse/årsko (EKM)	9.700	9.600
Digital dermatitis*	58	155
Klovbrandbyld*	7	28
Klov- og benproblemer*	75	53

* Antal behandlede tilfælde seneste 12 mdr.

Af dyrlæge Kaspar Krogh,
Videncentret for Landbrug, Kvæg

De arbejdstimer, som man bruger på at forebygge klovproblemer i besætningen, er godt givet ud. Forebyggelsen nedsætter behandlingsbehov, mindsker antallet af halte køer i besætningen, forbedrer reproduktionen og øger ikke mindst ydelsen. I hvor høj grad varierer imidlertid fra bedrift til bedrift, og kan være vanskeligt at svare på - netop fordi klovene har så stor betydning på mange områder.

Køer halter for at aflaste det ben, som gør ondt. Haltheden bevirker, at smerten holdes på det lavest mulige niveau. Det har desværre den sideeffekt, at en klinisk halt ko, ifølge danske og udenlandske undersøgelser, i gennemsnit taber 8,6 procent af sin daglige mælkeproduktion over en fem måneders periode. Denne tidshorisont inkluderer både en periode med smerte forud for synlig halthed og rekonvalescens efter behandling. Over de fem måneder mister koen i gennemsnit sammenlagt ca. 400 kg mælk, såfremt den halte ko ikke bliver udsat eller gødet. Derudover har den 22 procent lavere drægtighedschance sammenlignet med ikkehalte køer. Lavere ydelse og lavere drægtighedschance øger samtidigt sandsynligheden for, at koen bliver udsat.

Mange penge at hente

Men der er stor forskel på æn-

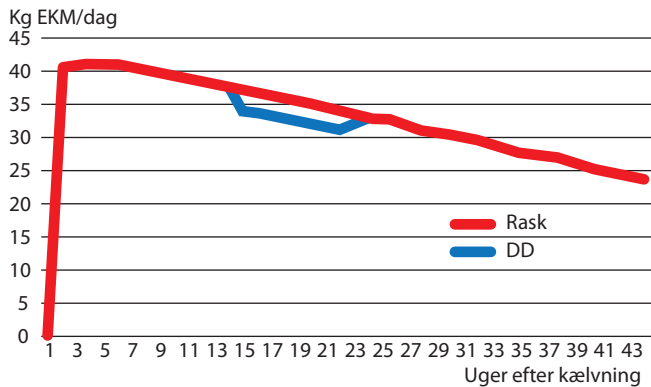
dringen i ydelse og det samlede økonomiske resultat, som klovforbedringer kan give i den enkelte besætning. Og det kan være vanskeligt at beregne, netop fordi klovene har så stor betydning på mange områder. En del af svaret kan hentes ved at bruge beregningsværktøjet SimHerd. SimHerd kan beregne ydelsesmæssige og økonomiske konsekvenser af forskellige indsatser i en besætning.

I SimHerd er alle sygdomme karakteriseret ved en række forventede virkninger på ydelse, reproduktion og dødelighed. For klov- og lemmelidelserne er de forventede virkninger beskrevet i tabel 1.

I tabel 2 er effekten beregnet på ydelse og dækningsbidraget ved halvering af klovlidelserne i to konkrete besætninger. Besætningerne har et ydelsesniveau lige omkring landsgennemsnittet og har registreret forekomsten af klovlidelser ved mindst tre klovregistreringer fordelt over det seneste år. Den ene besætning har overvejende hornrelaterede klovsygdomme (besætning 1), mens den anden primært har digital dermatitis.

Beregningerne viser, at der i begge besætninger er mange penge at tjene ved at nedbringe forekomsten af klovlidelser. Ydelsen stiger mellem 24 og 55 kg EKM/årsko i gennemsnit. Den samlede økono-

Figur 1: Ydelsestab som følge af digital dermatitis. Den røde linje viser forløbet for en 'rask' ko, mens den blå viser forløbet for en ko med et enkelt tilfælde af digital dermatitis. Varigheden og sværhedsgraden af et tilfælde af digital dermatitis er forskellig fra ko til ko og er blandt andet afhængig af, hvor meget der gøres i besætningen.

miske fordel ved at nedbringe forekomsten af de forskellige typer klovlidelser er besætningsafhængigt. I besætning 1 med mange hornrelaterede sygdomme er der rigtig mange penge at tjene ved at nedbringe forekomsten af dem. Dækningsbidraget/ko kan øges med 271 kr./år. Udgifterne til fx øget kloveskæring eller andre nødvendige tiltag i besætningen er ikke regnet med. I besætning 2 med mange smitsomme klovlidelser (digital dermatitis og klovsbrandbylder) vil der være ca. 159/kr. ekstra i dækningsbidrag/ko ved at halvere forekomsten til 77 konstaterede tilfælde/år. Det betyder altså, at hvis der konstateres 77 færre tilfælde af digital dermatitis (svarende til knap 18 procent af køerne), forbedres dækningsbidraget

i gennemsnit med 159 kr. for alle køer i besætningen.

Fleire faktorer i spil

Effekten på dækningsbidraget kommer i begge besætninger fra en kombination af lavere behandlingsomkostninger og en stigende ydelse. Men også fra en bedre holdbarhed og dermed flere ældre køer, der evt. giver mulighed for salg af flere ungdyr til livebrug. Ændringer i besætninger angående reproduktion og udskiftning slår normalt først igennem efter tre-fire år. I SimHerd beregnes derfor ændringer i dækningsbidrag (DB) for både de første fem år efter ændringen og for de efterfølgende fem år. På grund af de langsigtede effekter er der ofte lidt mere at hente på længere sigt end i de første fem år.

	Mastitis	Klovsbrandbyld	Klov- og benproblemer*
Reduceret ydelse/laktation (%)	1,7 %	9,6 %	4,0 %
Reduceret ydelse/laktation (kg EKM)**	160	912	380
Reduceret drægtighedsprocent***	64 %	5 %	43 %
Øget dødelighedsrisiko/uge	1 %	1,5 %	4,2 %

* Klov- og benproblemer omfatter sygdomme i kloven (hornrelaterede klovlidelser = sålesår, hul væg og dobbelt sål) og øvrige lidelser i ben fx hase- eller ledbetændelse.
 ** Ved en ydelse på 9500 kg EKM/årsko.
 *** Drægtighedsprocent er nedsat gennem en periode, det kan du evt. tilføje For klovsbrandbyld mener jeg desuden at insemineringsprocenten er sat ned med 90 % gennem 3 uger (meget akut sygdom) se parameter 985 og 986.

	Besætning 1		Besætning 2	
	Halvering af antallet af DD/klovsbrandbylder	Halvering af hornrelaterede lidelser	Halvering af antallet af DD/klovsbrandbylder	Halvering af hornrelaterede lidelser
DB/besætning/år, første 5 år	+21.439 kr.	+51.331 kr.	+57.558 kr.	+40.419 kr.
DB/besætning/år, 6.-10. år	+22.721 kr.	60.216 kr.	+71.525 kr.	+58.141 kr.
DB/ko/år, 6.-10. år	+103 kr.	+271 kr.	+159 kr.	+127 kr.
Mælkeydelse	+41 kg/årsko	+55 kg/årsko	+50 kg/årsko	+24 kg/årsko

I beregningerne er anvendt standardværdier for foderpriser, mælk og sygdomsbehandlinger. Prisen for behandlinger af digital dermatitis er ca. 100 kr./tilfælde, klovsbrandbyld 300 kr./tilfælde og sålesår 480 kr./tilfælde. Prisen dækker i alle tilfælde både udgifter til eget arbejde, medicin og evt. dyrlæge eller klovsbeskærer.

I mange besætninger er der mange penge at tjene ved at have et velfungerende program til at styre klovsundheden i besætningen. Registrering af klovlidelser er et godt grundlag for at beslutte, hvor man skal sætte ind og også for at vurdere, hvor der er flest

penge at tjene på indsatsen.

Hvis du ønsker at få foretaget en SimHerdberregning for effekten af din indsats, skal du kontakte en rådgiver eller dyrlæge, der udbyder denne type analyser. Alternativt kan SimHerd A/S kontaktes via hjemmesiden www.simherd.com.

Easylock® Nyt revolutionerende system til ensilageafdækning

Kontakt Compex-Gruppen på tlf. 73 64 70 20

ENERGIRIGTIG MÆLKEKØLING

Varmegenvinding
 Med Muellers varmegenvindingsbeholdere Model D, udnyttes varmen fra mælkekøletanken. Beholderne er uden pumper, varmeveksler og ventiler, derfor ingen risiko for tilkalkning eller driftsstop.
 Ved et daglig forbrug af varmt vand til rengøring af malkeanlæg, køletank og andet på f. eks. 800 l, kan du spare årligt 15.000 kWh, det bliver hurtigt til mange penge.

Køling af mælk fra malkeroboter **NYHED**
 Et nyudviklet køleanlæg til køling af mælk direkte fra malkerobotten er nu klar til salg. Køling af mælken direkte fra robotten før pumpeledning og buffertank, sikrer den bedste mælkekvalitet. Anlægget udnytter køernes drikkevand til køling, derved det mindst mulige energiforbrug, kun 10 kWh pr tons mælk, samtidig udnyttes energien fra mælken til opvarmning af malkeroboternes vandforsyning – helt gratis.

Mueller Mælkekøletanke
 Brugte mælkekøletanke købes

AGRIMA
 Marienlyst 1 • 6660 Lintrup
 Tlf. 7539 1999
 E-mail: agrима@agrима.dk
www.agrима.dk